

"Bông s cùng v i bông lài, Tui quy t b h t, kh i ai c n nh n.'M u đ n [1]

B n tôi nguyên là "công nhân h p tác lao đ ng" đi t đ t B c, hi n c ng t i Dresden. Nhân có l n tôi đ n đó tham d bu i h p m t th ng niên c a Trung tâm Văn bút L u vong (Exil P.E.N., Zentrum der Schriftstellerinnen und Schriftsteller im Exil deutschsprachiger Länder), tôi ghé thăm cô.

H tu n tháng năm, mùa hoa đ quyên s p tàn, hoa m u đ n đang đ khoe s c. M t l n đi d o chung, tôi ch cô m t b i cây r c r hoa đ trong v n ng i l , t m t c:

- C. xem, b i hoa m u đ n kia đ p quá!

B n tôi chau mày:

- Hoa này mà là hoa m u đ n à?

- Ch là hoa gì?

- M u đ n ngoài em khác, hoa tí t o, đ m t ng chùm kia.

Tôi ng c nhiên và th c m c quá đ i, th m h i: "M u đ n quái qu gì mà tí t o, l i còn đ m t ng chùm? Không th y m u đ n c a... ng i ta toác hoác nh cái chén ăn c m th kia sao?" Sau đó chúng tôi "trao đ i ý ki n" qua l i, xem chút cãi nhau mà cu i cùng v n không "nh t trí" v m t m u s chung cho cái g i là "hoa m u đ n".

Sau đó v nhà, ng m l i, tôi ch nh nghĩ: "Hay là x B c ng i ta g i bông trang là hoa m u đ n?" Chui vào tin m ng tìm tòi, thì y nh r ng:

M u đ n h ng ph n [2]

Trang cam (Nam) / M u đ n cam (B c) [3]

Làm sao tôi quên đợc nhợng bợi bông trang trong vợ n nhà ngoợi nợm cợnh con sông đợc lợ phủ sa, bùn non nhợo nhợo tợ lúc nợợc rờng, nợợi làng Phợợc Hợợu, đợợt Vĩnh Long thuợợa xa xợợa y. Mợợt cây mít cợợt thợợt che tàn ợợm mát cợợt nhợợi đợợt lợợt gợợt chợợt tàu. Nhiợợu bợợi trang đợợm bông mợợm mợợm. Trang là lợợi cây kiợợng dân giợợt đợợt bợợn quợợn, thợợt ngợợt đợợt cợợt ngợợt i mợợn Nam trợợng trong vợợt n nhà, vợợa đợợt làm cợợt nhợợt vợợa đợợt dợợt bông cợợt Phợợt. Sợợc bông trang đợợt đợợt: tợợt trợợt ngợợt sợợa, vàng lợợt huợợt nhợợt, vàng kim, cam nghợợt, hợợt ngợợt phợợt n, đợợt lợợt u, đợợt n tím phợợt t; cánh hoa mợợm mợợm, ợợt ngợợt sợợc lợợt lợợt nhợợt ngợợt mợợt ngợợt mai.

Cợợt nhợợt vợợt n và ngoợi nhà ngoợi đợợt đợợt cợợt tôi vợợt kợợt lợợt i trong truyợợt n ngợợt n "Mợợa phợợt n" [4]:

"... Cũng có thợợt đợợt là ánh sáng toợợt ra tợợt mợợt y chợợt đờn cợợt y hình chim hợợt cợợt trên trang thợợt, tợợt khợợt hợợt ngợợt trợợt mợợt cợợt a lợợt đợợt ngợợt, tợợt chiợợt cợợt bình cợợt mợợt bông trang màu gợợt chợợt cua, tợợt lợợt i kinh tiợợt ngợợt mợợt vợợt a trợợt mợợt trợợt mợợt lê thợợt vợợt a trong trợợt o nhợợt n hoợợt t, nhợợt âm đợợt i cợợt a mợợt tên sợợt t lao vào tợợt mợợt chiợợt đợợt ngợợt ..."

Liên quan tợợt i bông trang, nam nợợt phợợt ngợợt Nam có câu hò đợợt i nhợợt sau:

Nợợt gợợt i ý:

"Hò ợợt ... (chợợt) ... Bợợt tợợt anh thích mợợt mợợt cá trên,

Nợợt em chợợt u khó ... ợợt .

Hò ợợt ... (chợợt) ... Nợợt em chợợt u khó bợợt thêm đợợt tợợt xoài."

Nam đợợt i:

"Hò ợợt ... (chợợt) ... Chợợt bông trang trợợt cợợt cợợt a, ai sợợt a bông trang vàng?

Ngày thợợt i chuyợợt n vợợt n ... ợợt .

Hò ợợt ... (chợợt) ... Ngày thợợt i chuyợợt n vợợt n, nợợt tợợt i lợợt i mợợt mợợt mợợt thợợt y em."

Tợợt i còn sợợt u tợợt mợợt đợợt cợợt hai câu ca dao có cách đợợt ngợợt ngợợt mợợt cợợt mợợt lợợt lợợt, gợợt n gợợt n niợợt mợợt chợợt p nhợợt n sợợt phợợt n, đợợt u tợợt i không thợợt u hiợợt u ợợt n ý:

"Gió đợợt a, gió đợợt y bông trang.

Bông bợợt vợợt nợợt, bông nợợt vợợt anh."

Cũng trong tin mợợt ngợợt, tợợt đợợt cợợt đợợt cợợt mợợt tợợt giai thợợt i vợợt Tợợt Hy Thái hợợt u và hoa mợợt u đợợt n nhợợt sau:

"Trong cung Di Hòa Viên, Trung Quợợt có vợợt n hoa mợợt u đợợt n. Mợợt u đợợt n là 'quợợt cợợt hoa' cợợt a ngợợt ợợt i Trung Quợợt vì nó tợợt ngợợt trợợt ngợợt cho quyợợt n quợợt, và là loài hoa mà Tợợt Hi Thái Hợợt u yêu quợợt nhợợt t.

Nợợt i đây, đợợt tợợt ngợợt xợợt y ra mợợt câu chuyợợt n vô cùng lợợt mợợt n kiợợt u Tợợt Hi Thái Hợợt u – Tiợợt u Lan.

Sáng hôm ợợt y, Tợợt Hi Thái Hợợt u, sau khi tợợt mợợt xong, chợợt khoợợt mợợt tợợt mợợt áo mợợt ngợợt mợợt rợợt i đợợt đợợt o đợợt n vợợt n hoa mợợt u đợợt n. Theo sau nợợt là chàng thái giám Lý Liên Anh, ngợợt ợợt i nghợợt sợợt tài hoa mà nợợt yêu nhợợt tợợt trên đợợt i. Giợợt a vợợt n mợợt u đợợt n rợợt n rợợt hợợt ngợợt sợợt c, chợợt tợợt mợợt tợợt làn gió thợợt i qua làm bay đợợt tợợt mợợt áo khoợợt mong mợợt mợợt trên ngợợt ợợt i Thái Hợợt u. Chàng thái giám giợợt tợợt mợợt nhợợt tợợt lợợt y tợợt mợợt áo, cúi đợợt u dợợt trợợt chợợt nhợợt n. Tợợt Hi Tiợợt u Lan cợợt tợợt giợợt ngợợt:

- Nhà ng i đã nhìn thấy gì trong vườn hoa mà u đ n đang l ng l y?.

Lý Liên Anh, không m t phút ch n ch suy nghĩ, đã tâu:

- Th a Thái H u, th n v a nhìn thấy m t đóa m u đ n màu đen đ p nh t trong vườn m u đ n đ y h ng s c sáng nay." [5]

Nh ng, cho t i bây gi , tôi v n ch a rõ ti ng B c g i m u đ n, loài hoa v ng gi đ t Trung hoa, là hoa gi?

Suy t lan man, tôi l i th c m c, không bi t t i sao, đ ng đ ng qua bao th k Nam ti n, c gì ngôn ng l i đ i thay nhi u lúc r t ráo đ n nh v y? T hoa nhài hoá thành bông l i, thôi thì c cho r ng vì... ng ng mà ra. Nh ng t hoa m u đ n thành bông trang, ho c hoa đ i tr thành bông s , đ ng nh h i... b k c c. Ngôn ng cùng m t ch ng t c không đ ng r t m t b n ch t, bi n đ ng thành hai con đ ng s t song hành theo nhau t i vô t n. Nh ng khác bi t này, h n không ph i t i ng ng hay k huý k hoét gì, mà có l phát xu t t hai ngu n ngôn ng khác nhau. Có ph i ch ng?

D u xu t x t đầu đ i n a, nhài cùng đ i, l i v i s c v y mà chung s ng c n k . Ca dao mi n Nam có hai câu sau đây bi u đ ng cá tính đàn ông, "x lý" g n bằng c s l n l i:

"Bông s cùng v i bông l i,

Tui quy t b h t, kh i ai c n nh n."

Ng n g n v hoa, v n v t bàn qua qu . M t vài tên g i B c-Nam cho cùng m t l i trái cây đã b t tôi đôi phen lúng túng.

Vào... th k tr c, v n nhà u th c a tôi ph Tân Đ nh có tr ng hai cây m n đ , m t chua m t ng t. Cây m n ng t, còn đ c g i là m n h ng đào hay m n da ng i, phóng túng đ m trái quanh năm su t tháng. Cây m n chua c n ki m, ch ra hoa k t trái vào mùa n ng. Tôi "k t" cây m n chua h n, vì cho trái ng m n c m n m n, giòn s c, ch m mu i t, ngon r n m i hôi. Trong bài vi t này, tôi không có ý bàn v h ng v các l i trái cây, mà ch mu n v n v t đôi đ i u v ph ng ng . Ng i Vi t mi n Nam kêu th cây trái trong nh đ i đây

Trái m n (Nam) / Qu roi (B c) [6]

Là m n, còn dân đ t B c g i là roi. T này, t trong Nam, khi tr con nghe ng i l n g n gi ng h i: "Mu n ăn roi không thì nói?", là rúm ng i, l c đ u nguây ngu y.

Ti ng B c, cây m n, qu m n là l i th c v t ch thích h p phong th cao nguyên Đà l t, mà ng i Nam kêu là táo. Còn táo, theo ti ng B c l i là l i qu hình thù nh th này... này:

Trái bôm (Nam) / Qu táo (B c) [7]

Vài t khác bi t B c-Nam v hoa qu

Tác Giả: Ngô Nguyên Dũng
Thứ Hai, 25 Tháng 7 Năm 2011 11:37

